Zápis z 35. porady skupiny pro mezinárodní spolupráci a 19. porady národní sítě IMPEL

Zápis z 19. porady národní sítě IMPEL a 35. porady skupiny pro mezinárodní spolupráci

konané na ředitelství ČIŽP dne 9.6.2014

Přítomni: dle prezenční listiny

Lenka Němcová přivítala účastníky porady a dále pokračovala porada dle programu:

Informace z MŽP – projednávaná legislativa – bude doplněno později

Informace z CENIA – Jiří Valta

CENIA, česká informační agentura životního prostředí, zvítězila v konsorciu vedeném belgickou výzkumnou organizací VITO a dalšími partnery z Belgie, Německa, Itálie a dalšími v tendru na provozovatele nového Evropského tematického střediska pro odpady a zelenou ekonomii. CENIA se do konce roku 2014 bude věnovat zejména indikátorům odpadového hospodářství a v samostatném pracovním balíku také chemických látek a jejich přesahům do odpadu a jejich vlivům na lidské zdraví a ostatní organismy.

Od července letošního roku bude ve spolupráci s Masarykovou univerzitou řešen projekt ekonomického hodnoceni nákladů obci na odpadové hospodářství. Tento projekt by měl přinést podrobný přehled nákladovosti jednotlivých systémů obci pro Ministerstvo životního prostředí k nastaveni systému poplatků a regulaci a představitelům obci přehled o běžných cenách při tvorbě nových smluv se svozovými společnostmi

Valné shromáždění IMPEL v Litvě + Komunikační skupina IMPEL - Lenka Němcová

Valné shromáždění v Litvě

Hodnotící studie IMPEL od firmy Bio Inteligence Services

Příprava na zpracování studie trvala 3 měsíce a hodnotitelé v rámci ní oslovili některé členy IMPEL – národní koordinátory a vedoucí projektů a požádali je o interview, dále

prošli webové stránky sítě a seznámili se s projekty, které se konaly v posledních letech. Ze studie vyplynulo:

Klíčové trendy:

- Každoroční zvyšování počtu IMPEL projektů

- - 4 členské státy IMPEL - NL, UK DE FR jsou vedoucími projektů v 62 % případů

- Dopad IMPEL projektů

- Práce sítě IMPEL je využívána v praxi

- Úspěšnost některých IMPEL projektů je těžko měřitelná

IMPEL priority:

- Ochrana přírody a ochrana vody

- Potřeba transparentních pravidel pro výběr projektů

- Strukturální změny

Komunikace

Některé aspekty komunikace, ať už uvnitř sítě nebo navenek je nutné zlepšit. K tomuto účelu byla zřízena komunikační skupina, která zahájí svoji práci v lednu 2014 a jejím úkolem bude 4x ročně vytvořit Newsletter o práci sítě a podporovat práci sekretariátu a vedoucích projektů, co se týká komunikace.

Závěry:

- Síť IMPEL je kontaktní platforma pro výměnu informací a neformální sdružení organizací

- Klíčové jsou projekty týkající se praktické implementace legislativy životního prostředí

- Zaměření na strukturální změny a s tím spojené rozšiřování sítě o další oblasti

- Větší zapojení členských států a větší zapojení do vedení projektů

- Navrhovat projekty, které na sebe navazují

- Vytvářet krátká shrnutí ze závěrečných zpráv k projektům

- Dále pokračovat v předávání informací skrze Basecamp

- Vytvořit centralizovanou databázi expertů a členů sítě

- Předělat webové stránky tak, aby byly přátelské k uživatelům

- Zjednodušit databázi projektů

- Komunikovat se zainteresovanými stranami

Byly nastíněny tři scénáře budoucího vývoje sítě:

1. Jednoduchý integrační program se zavedeným procesem pro určování priorit, za který bude zodpovědná manažerská skupina složená z členů sítě

2. Vzhledem k novým oblastem pro práci sítě vytvořit nové clustery (pro průmysl, odpady, vodu, přírodu), kde každému clusteru bude přidělena část rozpočtu a každý cluster si sám určí své priority

3. Nebo zachovat nynější stav (cluster TFS pro přeshraniční přepravu odpadů a cluster i pro všechny ostatní oblasti) se současným řízením clusterů

Rozpočet na rok 2O14

Rozpočet na rok 2013 byl vyčerpán z 99 %. Příjmy do rozpočtu na rok 2014 budou tvořit členské poplatky – 221 000,- € a finanční prostředky z LIFE+, které by měly být ve stejné výši jako v loňském roce – 400 000,- €. Celkem tedy 621 000,- €. Dosud není jasné, jestli některý z členských států přispěje finančním darem. Pouze Německo potvrdilo, že přispěje do rezervního fondu, kde by mělo být dle schválení 150 000,- €, ale dosud je zde alokováno pouze 84 000,- € . Německo přispěje do rezervního fondu částkou 37 500,- €.. Bude přijat další pracovník do Sekretariátu, který bude odpovědný za komunikační strategii, na půl úvazku - náklady na jeho mzdu budou činit 40000,- €. Na letenky a ubytování je počítáno na rok 2015 s částkou 107 500,- €, na pronájem místnosti v Bruselu pro schůzky Výboru IMPEL a jednání s EK – 7 200,- €, na vedení kanceláře, webových stránek je počítáno s částkou 23 000,- € a v rámci dalších výdajů je počítáno s částkou 26 000,- €.

Dokončené projekty:

Ø Budování kapacit IMPEL v ochraně přírody Energetická efektivita při povolování a inspekcích

Ø Směrnice o průmyslových emisích a nařízení REACH

Ø Výběr vhodných intervencí vedle inspekcí k zajištění souladu s legislativou

Ø Inspekční cyklus

Ø Povolení podle směrnice o průmyslových emisích

Ø IRI Finsko

Ø IRI Polsko – zpráva není dosud k dispozici, bude schválena písemnou procedurou

Ø IMPEL TFS konference

Ø Požadavky ochrany přírody při povolování a inspekcích průmyslových zařízení

Ø Nelegální zabíjení ptáků I – zpráva není dosud k dispozicí, bude schválena písemnou procedurou

Ø Závěrečné zprávy k těmto projektům byly schválené, pouze dvě zprávy budou schválené v písemné proceduře, vzhledem k tomu, že v současné době nejsou dokončené. (IRI Polsko, Nelegální zabíjení ptáků).

Nové návrhy projektů na rok 2014 – Simon Bingham

1. Kritéria rizik pro stanovení priorit pro inspekce životního prostředí

2. IRI Malta

3. Prosazovací akce 3

4. IRI Litva

5. IMPEL TFS konference

6. Ochrana přírody při povolování a inspekci průmyslových zařízení

7. IRI Nizozemí

8. Nejlepší praxe pro národní kontakty v rámci přeshraniční přepravy odpadů

9. Kritické podmínky úspěchu pro zajištění souladu s legislativou skrze manažerské systémy

10. Porozumění nesouladu s legislativou životního prostředí

11. Zařízení k ukládání odpadů

12. Projekt o skládkách 2014

13. Nelegální zabíjení ptáků

14. Sdílení dobré praxe v zemědělském sektoru

15. Sdílení návrhů pro méně striktní hodnotu emisních limitů než je uvedeno v BAT

16. Výběr vhodných intervencí kromě inspekcí k zajištění souladu s legislativou

17. Kritéria pro odpad

18. Směrnice o průmyslových emisích a REACH

19. Projekt pro státní zástupce

20. K implementaci BREFS (TIMBRE)

21. Lepší prosazování regulací v životním prostředí

22. Lepší výměna informací v přeshraniční přepravě odpadů

Komunikační skupina IMPEL

Skupina začala pracovat od ledna 2014, má 9 členů a vede ji Nancy Isarin. Jejím hlavním úkolem je pomáhat vedoucím projektů s propagací jejich projektů a získávat od nich informace o termínech schůzek v rámci projektu, informace do Zpravodaje IMPEL a získávat od nich anotace projektů a překlad závěrečných zpráv. Dále se již začalo pracovat na přeměně webových stránek sítě IMPEL, tak aby byly přátelštější uživatelům a informace byly snadno dostupné. Přeměna webových stránek by měla být hotova ve třetím čtvrtletí 2014. Již byl nainstalován překladač google a jsou častěji umísťovány aktuality. V rámci práce na webových stránkách proběhl průzkum mezi uživateli stránek, jak jsou spokojeni a jaké informace nejvíce vyhledávají. Nejvíce vyhledávané jsou informace týkající se přeshraniční přepravy odpadů, IPPC/IED (směrnice o průmyslových emisích) a IRI. Uživatelé také ocenili Basecamp na kterém komunikují v rámci jednotlivých projektů nebo clusterů. Nejvíce chybí praktické příklady implementace, metodologie a doporučení a materiály pro školení a cvičení. Změnit by se mělo členění informací podle jednotlivých sektorů, zprávy z ukončených projektů by měly být snadno přístupné, projekt o státních zástupcích by měl být uveden samostatně a měla by být aktualizována knihovna. Dále by mělo být vkládáno více prezentací z projektů a zlepšit by se měla navigace a vyhledávání.

Projekty sítě IMPEL v ochraně přírody – Martin Baranyai

M.Baranyai informoval o plenárním zasedání sítě IMPEL, které se konalo 7.-8.5.2014 v Bruselu. Hlavní diskuse byla věnována nové strategii sítě IMPEL a její reorganizaci. V následujících 5 letech se IMPEL chce zaměřit na následující tematické oblasti při prosazování evropské legislativy v ochraně životního prostředí:

1. průmysl

2. odpady a TFS

3. voda a půda

4. příroda

5. mezioborová témata (cross-cutting issues)

Reorganizace sítě bude odpovídat nastaveným prioritám, takže ke každé tématické oblasti by měly vzniknout expertní skupiny, které budou mít svého předsedajícího, zástupce a zapisovatele. Předsedající expertních skupin by se měli 2x ročně setkávat v clusteru, kde by se diskutovalo o prioritách mezi navrženými projekty s ohledem na rozpočet IMPEL. Cluster by měl být podřízen výboru IMPEL board, který bude podléhat rozhodnutí Valného shromáždění IMPEL. V rámci této struktury budou operativní záležitosti řešeny se sekretariátem IMPEL a komunikační skupinou.

Na rok 2014 byly na plenárním zasedání IMPEL v Litvě schváleny následující projekty v ochraně přírody:

1. Eliminace nezákonného zabíjení, chytání a obchodování s ptáky.

2. Ochrana přírody při povolování a kontrolách průmyslových provozů – aplikace článku 6.3 směrnice o stanovištích.

M.Baranyai je v roce 2014 zástupcem vedoucí projektu zaměřeného na povolování a dozor v souvislosti s článkem 6.3 směrnice o stanovištích, vedoucím projektu je Dr. Gisela Holzgraefe z Německa. Byly sumarizovány odpovědi na dotazník, začátkem července 2014 se bude konat workshop v Berlíně.

Dále informoval o postupu implementace nařízení EU č. 995/2010, kterým se stanoví povinností subjektů uvádějící na trh dřevo a dřevařské výrobky, které nabylo účinnosti začátkem března 2013. Závěrem prezentace ilustroval tuto problematiku nezákonných těžeb na případech řešených v rámci celé ČR. Oddělení ochrany lesa v roce 2013 udělilo za nezákonné těžby celkem 37 pokut v souhrnné výši 12 086 000 Kč. V období let 2007 až 2009 se ročně plocha poškozených lesů šetřených ČIŽP pohybovala kolem 20-30 ha a objem dříví kolem 5 000 m3, následně však v letech 2010 až 2013 došlo ke zvýšení rozsahu nezákonných těžeb na úroveň cca 50 ha poškozených lesů ročně a cca 15 000 m^3 nezákonně vytěženého dříví. Nárůst rozsahu nezákonných těžeb souvisel se zvýšenou cenou dříví a situací na trhu. Z kontrolní činnosti vyplývá, že na území ČR působí několik organizovaných skupin, které provádí nezákonné těžby, lidé z těchto skupin jsou velmi vynalézaví a často mění metody protizákonné činnosti. Zajišťování důkazů a prokazování viny v těchto případech není jednoduchou záležitostí, takže u části případů zůstává pachatel neznámý a nikdo není potrestán. Problematika nezákonných těžeb z hlediska ČIŽP byla prezentována na tiskové konferenci koncem května a rovněž byl publikován článek v odborném časopise „Lesnická práce“ č. 3/2014.

Celoevropské projekty REACH-EN-FORCE – Oldřich Jarolím

Fórum pro výměnu informací o prosazování Evropské agentury pro chemické látky pravidelně organizuje celoevropské kontrolní projekty s harmonizovanou metodikou a srovnatelnými výsledky. Byly zrekapitulovány výsledky proběhlých projektů s důrazem na projekt REACH-EN-FORCE 3 zaměřený na dovozce, který probíhá i v letošním roce. Byly podány informace o výsledcích tohoto projektu v EU i v ČR. Společné projekty se řídí jednotnou metodikou a jejich témata jsou vybírána každý rok, v současné době probíhá prioritizace projektu REACH-EN-FORCE 4.

Projekt IMPEL „EAIII“, setkání se SIŽP – Jitka Jenšovská

Projekt „Prosazovací a kontrolní akce III“

Workshop k výsledkům z EAIII – Prosazovací a kontrolní akce III (společné kontroly přepravy přeshraničního odpadu na hranicích) se konal v Edinburghu ve dnech 14.-15.5.2014 a zúčastnilo se ho 30 účastníků z 22 zemí. V diskusi vyplynulo, že je potřeba obnovit nefungující kontakty v Maďarsku, Itálii, Španělsku, Turecku a Ukrajině. Pokračuje také snaha o zapojení Slovenska. V roce 2013 bylo provedeno 11 890 administrativních a 10 524 fyzických kontrol (vozidel). Z tohoto počtu bylo 3163 přeprav odpadů a z toho bylo nalezeno 1011 porušení, tedy cca 32 %, což je nárůst oproti minulému období o 12 %. Jednalo se o administrativní porušení (chybějící nebo nekompletní doklad VII), chybějící notifikace (souhlas s přepravou), přepravy přes zákaz (nebezpečné odpady do zemí mimo OECD). Proběhly výměnné pobyty inspektorů mezi:

- SE/DE
- SE/NL/SL
- DE/RO
- MT/RO
- BE/DE
- AT/NL
- PL/EE

Tyto výměny jsou velmi užitečné a efektivní, bylo doporučeno realizovat více takovýchto výměn inspektorů. Dále byl aktualizován Manuál pro repatriaci nelegálně přepravovaných odpadů a diskutovalo se o postupech verifikace.

Pracovní setkání ČIŽP a SIŽP

Pracovní setkání ČIŽP a SIŽP proběhlo ve dnech 27.5. – 29.5. 2014 v Banské Bystrici. Diskutovalo se o výsledcích kontrolní činnosti v roce 2013, výhledech do roku 2014, stavu legislativy OOH v obou zemích, dále o použitých bateriích a akumulátorech a komunálním odpadu. Byla dohodnuta společná kontrola přeshraniční přepravy odpadů na společných hranicích, která proběhne do konce roku 2014, pokračování ve výměnách inspektorů a pořádání kontrol za účasti obou inspekcí. V roce 2015 bude zorganizováno společné setkání na území České republiky. Obě Inspekce spolu budou nadále spolupracovat a v součinnosti řešit běžné případy s dopady na oba státy.
V rámci setkání se konala také exkurze do BURGMAIER Precision Slovakia, s.r.o. v Banské Bystrici, kde vyrábějí přesné součástky především pro automobilový průmysl – vstřikovací dýzy do dieslových motorů. Jsou producentem cca 20 druhů odpadů. Mohli jsme se seznámit s odpadovým hospodářstvím podniku, který byl postaven na „zelené louce“.

Informace o projektu „Definice kritérií pro analýzu rizik a jejich implementace skrze indikátory rizik a parametry pro prioritizaci inspekcí životního prostředí průmyslových zařízení podle směrnice o průmyslových emisích - podpora implementace programu IRAM sdílení znalostí a zkušeností“ - Helena Nekolová

První dvě jednání pracovní skupiny k projektu „Definice kritérií pro analýzu rizik a jejich implementace skrze indikátory rizik a parametry pro prioritizaci inspekcí životního prostředí průmyslových zařízení podle směrnice o průmyslových emisích - podpora implementace programu IRAM sdílení znalostí a zkušeností“ (dále „projekt“) se uskutečnila ve dnech 24. a 25. 3. 2014 v Kolíně nad Rýnem a pak 3. a 4. 6. 2014 v Lisabonu.

Projekt navazuje na předchozí projekty (easyTool, IED/IRAM), které směřovaly ke zjednodušení a transparentnosti procesu plánování kontrol na zařízeních/ u subjektů s postupným rozšířením tohoto postupu při plánování práce inspekčních orgánu v režimu IED, vč. IPPC, SEVESO, v odpadovém hospodářství a na další typy kontrol, jak je přináší(přinese) evropská i národní legislativa. Vzhledem k povaze a dosahu projektu by měl být v rámci diskutované nové struktury zařazen do skupiny projektů cross-cutting.

Cíle projektu jsou následující:

Podpořit inspekční orgány zemí zapojených v síti IMPEL v praktickém užívání metody hodnocení rizik IRAM (Integrated Risk Assessment Method - metoda integrovaného hodnocení rizik) a k ní se vztahujícího nástroje (IRAM tool) pro plánování kontrolní čřinnosti.

V návaznosti na 1. část mají být vyladěny webové stránky IRAMu. Bude-li poskytnuta finanční podpora ze strany vlády SRN, bude malý projekt na implementaci vyvinutých zlepšení do internetové aplikace (provedou programátoři), vč. ověření.

Rozšířit výsledky v rámci členských zemí sítě IMPEL i vůči Evropské komisi, s prezentací výsledků a výstupů z projektu.

Na prvním jednání pracovní skupiny projektu byl vytvořen návrh dotazníku (ohledně metod a kritérií rizik/indikátorů/parametrů používaných jednotlivými členskými státy IMPELu k plánování kontrol), stanoven harmonogram prací na dokončení a rozeslání dotazníku, pro sběr plněných dotazníků a prvotní zpracování shromážděných informací. Na druhém jednání pracovní skupiny projektu byly diskutovány dosavadní výsledky, připraveny závěry z dotazníkové činnosti, navržen další postup projektu, vč. programu workshopu, a vyjasnění možného vývoje v oblasti plánování kontrol, který by byl podporou pro inspekční orgány, vč. expertním týmem spravované databáze kritérií rizik.

Informace o exkurzi na bioplynové stanici v Rakousku – Tomáš Augustin

Dne 16.4.2014 se konala exkurze do bioplynové stanice v Zwentendorf an der Donau. Jedná se o bioplynovou stanici zpracovávající odpady, včetně VŽP. Vedlejším produktem jsou teplo a hnojivo. V zařízení jsou zpracovávány potraviny s prošlou dobou trvanlivosti z obchodních řetězců, odpady z kuchyní a jídelen, biologicky rozložitelný komunální odpad, jateční odpady, tuky. Odpady z obchodních řetězců jsou přijímány včetně obalů z plastů, papírů, kovů a skla. Bioplynové stanice musí v Rakousku dodržovat nasmlouvané množství dodávky el. energie do sítě. V případě, že BPS vyrobí a dodá více el. energie, než je smluvně sjednáno, tak dojde k poklesu výkupní ceny el. energie. V opačném případě nedodržení smluvně sjednaného množství dodané el. energie je BPS penalizována. Vyrobené hnojivo je baleno a distribuováno do obchodních řetězců.

Informace z jednání k nové evropské legislativě týkající se regulace obchodu se dřevem - Jana Zachařová

Workshop byl organizovaný Královským institutem pro mezinárodní záležitosti Chatham House s podporou Interpolu a zúčastnili se ho zástupci především z Evropské Unie v pozici spotřebitelských států, ale rovněž zástupci států areálových (Guatemala, Malajsie). Byli přítomni představitelé mezinárodních a nevládních organizací (UNEP, ITTO, WWF, Greenpeace, Traffic), vědeckých institucí (královská botanická zahrada v Kew), Evropské Komise, Sekretariátu CITES, i zástupci národních výkonných a enforcement orgánů CITES a EUTR. V neposlední řadě se workshopu zúčastnili i zástupci organizací zastupujících obchodníky se dřevem a dřevařskými výrobky. Tropické dřevo je nejvýnosnější komoditou obchodu s wildlife a celkový obrat činil 100 mld USD v roce 1990 (Traffic, 1990), 200 mld USD v roce 2009 (FAO 2009) a ilegální těžba dřeva se podílí na celkové produkci dřeva 20 – 40 %. Cílem jednání bylo přivést ke společnému jednání reprezentanty z obou oblastí legislativy (CITES a EUTR) společně se zástupci dřevařských organizací a prohloubit vzájemnou obeznámenost mezi oběma režimy, které jsou vzájemně úzce provázány.

Timber regulation je nová evropská legislativa v oblasti regulace obchodu se dřevem a dřevařskými výrobky. Nařízení EU č. 995/2010 vstoupilo v platnost 2.12.2010 s účinností od 3.3.2013. Zakazuje uvádění nezákonně vytěženého dřeva nebo dřevařských výrobků z tohoto dřeva na trh EU, nevztahuje se na odpad a recyklované produkty, vztahuje se na papírové výrobky. Zvláštní postavení mají FLEGT a CITES: takové dřevo se pro účely tohoto nařízení považuje za zákonně vytěžené, je-li získáno v souladu s patřičnými prováděcími předpisy v těchto režimech.

Systém náležité péče: hospodářské subjekty, které uvádějí dřevo a dřevařské výrobky poprvé na vnitřní trh EU, musí být schopny prokázat předběžnou opatrnost v souladu s čl. 6 Nařízení EU č. 995/2010 (přístup k popisu a názvu dřeva, zemi původu, množství dřeva, dodavatel …)

Zpětné vysledování zboží: základní povinnost obchodníků v rámci celého dodavatelského řetězce.

Pěti nejobchodovanějšími CITES druhy dřeva jsou: Ramin (*Gonostylus spp*.), palisandr (*Dalbergia spp*.), mahagon (*Swietenia macrophylla*), afromosie (*Pericopsis elata*) a cedr (*Cedrela adorata*).

Příští porada se bude konat v listopadu 2014